

Mr. sc. Demaludin MUTAPČIĆ, advokat
Jelića 1, 71 000 Sarajevo
d.mutapcic@yahoo.com

UDK: 347.515.2 : 613.62 (497.6)
Primljeno: 14. travnja 2022.
Prihvaćen: 23. svibnja 2022.
Stručni rad

PRAVO NA SUD KOD POVREDE PRAVA RADNICA I RADNIKA KAO I LICA KOJE TRAŽI ZAPOSLENJE U ZAKONODAVSTVU I PRAVNOJ PRAKSI

Sažetak: Nemoguće je zatvoriti oči pred činjenicom da je u svakoj demokratskoj državi pravo pristupa sudu elementarno i esencijalno značajno pravo prilikom "utvrđivanja građanskih prava i obaveza". Načelo vladavine prava jedan je od temelja ustavnih principa Federacije Bosne i Hercegovine u skladu članom 1 2. Ustava Bosne i Hercegovine i isto je nezamislivo bez prava na pravično suđenje, odnosno prava na pristup sudu.

U pravnoj praksi radnog prava a posebno primjene Zakona o radu u Federaciji Bosne i Hercegovine postavilo se pitanje: da li uslovljavanje prethodnim obaveznim obraćanjem poslodavcu u slučaju povrede nekog od prava iz radnog odnosa ograničava radnici i radniku kao i licu koje traži zaposlenje "pravo na sud", na način protivan članu 6.stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda?

Ključne riječi: pravo pristupa sudu, načelo vladavine prava, isključenje sudske zaštite

1. Uvod

Naprijed navedeno pitanje, koje se pojavljuje posebno u praktičnoj primjeni Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br.26/16, 89/18, 23/20 i 31/20, u daljem tekstu: ZOR), dospjelo je i u nadležni postupak pred Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud FBiH), a i pred Ustavni sud Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud BiH).

U odgovoru na navedeno pitanje zaslužuju pažnju primjenjivača prava i šire stručne javnosti dvije presude Ustavnog suda FBiH, koje su od značaja za ostvarivanje prava na sud u pravnoj praksi, i to:

- presuda broj U-16/18 od 26.02.2020.godine i
- presuda broj U-48/19 od 21.04.2020.godine.

Presudom broj U-16/18 od 26.02.2020.godine utvrđuje se da član 9.Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj 89/18 , u daljem tekstu: Zakon o izmjenama i dopunama ZOR) nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Ova presuda je objavljena¹, a veoma je aktuelna i značajna u pravnoj praksi primjene radnog prava.

Presudom broj U-48/19 od 21.04.2020.godine², Ustavni sud FBiH presuduje:

"U odnosu na postavljeno ustavno pitanje, djelovanje Presude broj U-16/18, od 26.02.2020.godine ("Službene novine Federacije BiH" broj 23/20) je, da se član 9.stav 2.Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH" broj

¹ "Službene novine Federacije BiH", broj 23/20 od 3.4.2020.godine

² "Službene novine Federacije BiH", broj 31/20 od 22.05.2020.godine